

Gazze İnsani Kriz ve Kadınların Mücadelesi Bilgi Notu

BM raporları ışığında sivil halk, kadınlar ve çocuklar — savunuculuk belgesi

NOT NO	TARİH	ALAN	DAYANAK	ERİŞİM
UDMİ-BN/2026-03	12 Ekim 2026	İnsani krizler ve toplumsal cinsiyet	BM raporları, açık kaynaklar	Kamuya açık

TEMEL ÇIKARIMLAR

- Ateşkese rağmen ölümler sürmektedir.** Gazze Sağlık Bakanlığı'na göre 5 Eylül 2026 itibarıyla 73.651 kişi öldürülmüş, 174.575 kişi yaralanmıştır. 10 Ekim 2025 ateşkesinden bu yana bakanlık 1.431 ölüm ve 5.026 yaralanma bildirmiştir (OCHA, 2 Ekim 2026). UNICEF, ateşkesten bu yana yaklaşık 300 günde en az 300 çocuğun öldürüldüğünü aktarmıştır.
- Kadınlar ve kız çocukları ağır bir bedel ödemiştir.** BM Kadın'a göre Ekim 2023–Aralık 2025'te en az 38.000 kadın ve kız çocuğu öldürülmüş (yaklaşık 22.000 kadın, 16.000 kız çocuğu), yaklaşık 11.000'i ömür boyu engelliliğe yol açan yaralanma geçirmiş, yaklaşık 1 milyonu yerinden edilmiştir; çoğu en az dört kez.
- Gıda krizi hafiflemiş, bitmemiştir.** IPC (Temmuz 2026): beş valiliğin tamamı Faz 3'te (kriz), 200.000'den fazla kişi Faz 4'te (acil durum); mevcut analizde kıtlık sınıflaması yoktur. Yıl sonuna kadar yaklaşık 1,4 milyon kişinin akut gıda güvensizliği yaşaması beklenmektedir. OCHA, fon yetersizliği nedeniyle Ekim'den itibaren gıda yardımlarında kesinti öngörmektedir.
- Gebe ve emziren kadınlar özellikle kırılgandır.** OCHA'nın 2 Ekim raporuna göre taranan 18.154 gebe ve emziren kadının 6.852'si (%38) destekleyici beslenme programına alınmıştır.
- Kadınlar çözümün öznesidir.** BM Kadın'a göre Filistinli kadın örgütleri aşırı kısıtlı koşullarda koruma, psikososyal destek ve güvenli alan hizmetleri sunmaktadır; doğrudan finansman ve karar süreçlerinde yer alma talep edilmektedir.

1 Durum özeti

GÖSTERGE	DEĞER	KAYNAK VE TARİH
Toplam ölü / yaralı	73.651 / 174.575 (Ekim 2023'ten bu yana)	Gazze Sağlık Bakanlığı, 5 Eylül 2026
Ateşkesten (10 Ekim 2025) bu yana	1.431 ölüm, 5.026 yaralanma (ayrıca 81 geriye dönük kayıt)	Sağlık Bakanlığı (OCHA, 2 Ekim 2026)
Kadın ve kız çocuğu ölümleri	En az 38.000 (≈22.000 kadın, ≈16.000 kız çocuğu; Ekim 2023–Aralık 2025)	BM Kadın, Nisan 2026
Ağır yaralanma	≈11.000 kadın ve kız çocuğunda ömür boyu engellilik riski	BM Kadın, Nisan 2026
Yerinden edilme	≈1 milyon kadın ve kız çocuğu; çoğu en az dört kez	BM Kadın, Nisan 2026
Kadın reisli haneler	16.000'den fazla kadın eşini kaybetti; her yedi hanenin biri kadın reisli (≈58.600 hane)	BM Kadın, Mart–Nisan 2026
Üreme ve adet sağlığı	≈540.000 kadın üreme sağlığı hizmetinden yoksun; ≈700.000 kadın ve kız çocuğu adet hijyeninde güçlük çekiyor; ≈50.000 gebe bakıma muhtaç	BM Kadın, Nisan 2026; UNFPA (BM Kadın, 30 Mart 2026)

GÖSTERGE	DEĞER	KAYNAK VE TARİH
Eğitim	328.000'den fazla kız çocuğu iki eğitim yılını kaybetti	BM Kadın, Nisan 2026
Çocuklar	58.000'den fazla çocuk bir veya iki ebeveynini kaybetti; 1 milyondan fazla çocuğun koruma ve psikososyal desteğe ihtiyacı var	UNICEF, 6 Ağustos 2026
Gıda güvensizliği	5 valilik Faz 3; 200.000+ kişi Faz 4; yıl sonuna dek ≈1,4 milyon kişi akut gıda güvensizliği (nüfus ≈2,1 milyon)	IPC, Temmuz 2026 (AP)
Beslenme taraması	6–59 aylık 31.443 çocuğun 899'u (%3) tedaviye alındı (99 şiddetli); 18.154 gebe/emziren kadının 6.852'si (%38) destekleyici beslenmeye alındı	OCHA, 2 Ekim 2026 (çocuk taraması: Eylül'ün ilk yarısı)
Su ve barınma	Nüfusun %74'ü tankerle taşınan suya bağımlı; nüfusun %13'ünden fazlası sel riskli yerleşimlerde veya güvensiz binalarda	OCHA, 2 Ekim 2026
Koruma hizmetleri	19 Kadın ve Kız Güvenli Alanı kapalı (300 kadını etkiliyor); 509.000'den fazla hijyen ve onur kitine ihtiyaç var	OCHA, 2 Ekim 2026
Erişim ve fiyatlar	Zikim kapısının 24 Mayıs'ta kapanmasından beri tek işleyen kargo kapısı Kerem Şalom; Eylül'de fiyatlar Ekim 2023 öncesine göre ortalama %204 yüksek	OCHA, 2 Ekim 2026

Tüm sayılar ilgili kuruluşun açıklamasına atfedilir; bağımsız doğrulama sınırlıdır ve veriler farklı tarihleri kapsar (bkz. "Yöntem ve sınırlılıklar").

2 Kadınlar ve kız çocukları üzerindeki etki

2.1 Yaşam, yaralanma ve engellilik

BM Kadın, Ekim 2023–Aralık 2025'te en az 38.000 kadın ve kız çocuğunun öldürüldüğünü bildirmektedir; bu, günde ortalama en az 47 kişi demektir. Yaklaşık 11.000 kadın ve kız çocuğu ömür boyu engelliliğe yol açabilecek yaralanmalar yaşamıştır. BM Kadın, ateşkes sonrası ölümlerde cinsiyet ve yaşa göre ayrıştırılmış verinin büyük ölçüde eksik olduğunu da vurgulamaktadır.

2.2 Yerinden edilme ve barınma

Kadın ve kız çocuklarının yaklaşık 1 milyonu yerinden edilmiş, çoğu bu süreçte en az dört kez yer değiştirmiştir. OCHA'ya göre nüfusun %13'ünden fazlası sel riski taşıyan yerleşimlerde veya güvensiz binalarda yaşamaktadır: 217 yerleşim alanı orta-yüksek sel riskli olup yaklaşık 235.000 kişiyi barındırmakta, 2.300'den fazla güvensiz bina ise yaklaşık 44.000 kişiye barınak olmaktadır. Kış aylarının yaklaşması bu riskleri artırmaktadır.

2.3 Gıda ve beslenme

IPC, Temmuz 2026 analizinde koşulların geçen yılki kıtlık ilanından bu yana, esas olarak çatışmanın azalması ve yardım girişinin artması sayesinde iyileştiğini, ancak çoğu ailenin yeterli gıdaya erişemediğini belirtmiştir; küçük erişim aksaklıklarının kazanımları hızla tersine çevirebileceği uyarısı yapılmıştır. İsrail makamları (COGAT) IPC bulgularını reddetmiş, ticari malların girişin yaklaşık yarısını oluşturduğunu ancak bunlara öncelik verilmediğini belirtmiştir. OCHA'ya göre Eylül'de 220.000 haneye (840.000'den fazla kişi) aynı gıda yardımı verilmiş, ancak aile başına bir koli ve 25 kg un asgari kalori ihtiyacının yaklaşık %50'sini karşılamaktadır; günlük sıcak yemek ve aylık koli sayısının Ekim'den itibaren fon yetersizliği nedeniyle önemli ölçüde azalması beklenmektedir. BM Kadın'ın tahminine göre (Aralık 2025 IPC verisi) yaklaşık 790.000 kadın ve kız çocuğu kriz düzeyi veya daha ağır gıda güvensizliği yaşamaktadır.

2.4 Sağlık, üreme sağlığı ve doğum

UNFPA tahminine göre yaklaşık 50.000 gebe kadın bakıma ihtiyaç duymakta, günde 180'den fazla doğum son derece kısıtlı koşullarda gerçekleşmektedir. BM Kadın'a göre yaklaşık 540.000 kadın üreme sağlığı hizmetlerinden yoksundur. UNICEF, kuvöz yetersizliği nedeniyle bazı prematüre bebeklerin aynı cihazı paylaştığını bildirmiştir. OCHA temel ilaç kıtlığına ve bazı sağlık tesislerinde klorlamanın işlemediğine dikkat çekmektedir; iki güney tuzdan arındırma tesisinin üretimi en düşük düzeye inmiş ve yaklaşık 500.000 kişiyi etkilemektedir.

2.5 Koruma ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddet

OCHA'ya göre 21-27 Eylül'de ortaklar toplumsal cinsiyete dayalı şiddet hizmetleriyle en az 7.516 kişiye ulaşmıştır; ancak 19 Kadın ve Kız Güvenli Alanı kapalıdır. UNICEF, 1 milyondan fazla çocuğun koruma ve psikososyal desteğe ihtiyaç duyduğunu, 58.000'den fazla çocuğun ebeveynlerinden en az birini kaybettiğini bildirmektedir. UNICEF Bölge Direktörü Edouard Beigbeder'in sözleriyle (serbest çeviri): "Her gün ortalama bir çocuğun ölmesine yol açan bir ateşkes, çocukları yüzüstü bırakıyor."

2.6 Eğitim ve geçim

328.000'den fazla kız çocuğu iki eğitim yılını kaybetmiştir. Her yedi hanenin birinin kadınlar tarafından yönetilmesi, gelir ve bakım yükünün kadınlar üzerinde yoğunlaştığını göstermektedir; fiyatlar Ekim 2023 öncesine göre ortalama %204 yüksektir.

3 Kadınların öncülüğü ve dayanıklılığı

BM Kadın'ın 30 Mart 2026 tarihli açıklamasına göre Filistinli kadın örgütleri "aşırı kısıtlı ve güvensiz koşullarda" psikososyal destek, güvenli alan ve koruma hizmetleri sunmakta; kadın reisli haneleri, engelli kadın ve kız çocuklarını ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddetten kurtulanları desteklemektedir. BM Kadın'ın ifadesiyle (serbest çeviri): "Filistinli kadınlar yalnızca krizden sağ çıkmaya çalışmıyor, toparlanmaya da öncülük ediyor."

Aynı açıklamada; kadın örgütlerine doğrudan ve sürdürülebilir finansman sağlanması, kadınların insani müdahale ve toparlanmanın her düzeyinde yer alması, hayat kurtaran sağlık, barınma, geçim ve koruma hizmetlerinin sunulması ve ateşkesin sürmesi çağrısı yapılmıştır. UDMİ bu çağrıları destekler ve kadın örgütlerinin görünürliğünün artırılmasını önemli bir savunuculuk önceliği olarak görür.

4 Normatif çerçeve

Bu not hukukî nitelendirme yapmaz; bu, yetkili BM organlarının ve uluslararası yargı mercilerinin alanındadır. Değerlendirmede başvuru referansları şunlardır: (i) 1949 Cenevre Sözleşmeleri ve Ek Protokoller (ayrım, orantılılık ve ihtiyat ilkeleri; sivillerin ve insani yardımın korunması); (ii) BM Güvenlik Konseyi'nin 1325 (2000) sayılı Kadın, Barış ve Güvenlik kararı; (iii) 2286 (2016) sayılı karar (sağlık hizmetlerinin ve personelinin korunması); (iv) 2417 (2018) sayılı karar (silahlı çatışmada sivillerin aç bırakılmasının bir savaş yöntemi olarak kullanılmasının kınanması).

5 Savunuculuk talepleri

- Ateşkesin tam uygulanması ve sivillerin korunması.** Tüm taraflar ateşkes taahhütlerine uymalı; ateşkes sonrası ölümler şeffaf biçimde belgelenmeli ve veriler cinsiyet ile yaşa göre ayrıştırılmalıdır.
- Engelsiz ve öngörülebilir insani erişim.** Kara geçişleri kapasitesiyle açık tutulmalı, tek bir geçiş bağımlılık azaltılmalı; uluslararası STK'ların faaliyetini kesintiye uğratabilecek kayıt düzenlemeleri insani operasyonları durdurmayacak biçimde uygulanmalıdır.

3. **Finansman açığının kapatılması.** Ekim'den itibaren beklenen gıda yardımı kesintileri önlenmeli; güvenli alanlar, üreme sağlığı, hijyen ve onur kitleri ile beslenme gibi kadın ve kız çocuğu odaklı hizmetler ayrılmış kaynakla desteklenmelidir.
4. **Sağlık, su ve barınma.** Tıbbi malzeme, kuvöz, klorlama ekipmanı, tuzdan arındırma tesisleri için gerekli enerji ve kış barınağı malzemelerine erişim sağlanmalıdır.
5. **Kadınların karar süreçlerine katılımı.** İnsani koordinasyon, yeniden imar ve geçiş yönetimi süreçlerinde kadın örgütleri doğrudan temsil edilmeli ve doğrudan finanse edilmelidir (BMGK 1325).
6. **Çocukların korunması ve eğitim.** Ebeveynini kaybeden ve ailesinden ayrı düşen çocuklar için aile temelli bakım, psikososyal destek ve güvenli öğrenme alanları sağlanmalıdır.
7. **Sivil toplum iş birliği.** Bölge ülkelerindeki sivil toplum kuruluşları, BM kuruluşlarıyla eşgüdümlü, şeffaf ve insani ilkelere (insanîyet, tarafsızlık, bağımsızlık) uygun yardım yürütmelidir.

İzleme göstergeleri

- ◆ Cinsiyet ve yaşa göre ayrıştırılmış ölüm ve yaralanma verileri.
- ◆ Kara geçişlerinden giren yardım ve ticari mal hacimleri.
- ◆ IPC güncellemeleri ve beslenme tarama sonuçları.
- ◆ Gıda yardımı kesintilerinin uygulanışı ve finansman seviyesi.
- ◆ Açık ve kapalı Kadın ve Kız Güvenli Alanı sayısı.
- ◆ STK kayıt düzenlemelerinin insani operasyonlara etkisi.

Executive summary ENGLISH

According to the Gaza Ministry of Health, 73,651 people had been killed and 174,575 injured by 5 September 2026; OCHA reports 1,431 deaths since the 10 October 2025 ceasefire (as of 2 October 2026), and UNICEF reported at least 300 children killed in about 300 days since the ceasefire. UN Women reports at least 38,000 women and girls killed between October 2023 and December 2025 (about 22,000 women and 16,000 girls), nearly 11,000 with injuries causing lifelong disability, and nearly one million displaced, most at least four times. The IPC (July 2026) places all five governorates in Phase 3 (crisis), with over 200,000 people in Phase 4 and about 1.4 million expected to face acute food insecurity by year-end; Israeli authorities (COGAT) reject the IPC findings.

OCHA warns that food assistance will be cut from October because of funding shortfalls; OCHA reports that 38% of screened pregnant and breastfeeding women were admitted for supplementary feeding, and 19 Women and Girls Safe Spaces remain closed. Palestinian women-led organisations deliver protection and psychosocial services in extremely constrained conditions. UDMI calls for full implementation of the ceasefire and protection of civilians; unhindered and predictable humanitarian access; funding to close gaps, including for services focused on women and girls; direct funding and participation of women's organisations; and sex- and age-disaggregated data. This note makes no legal characterisation; figures are attributed to the Gaza Ministry of Health and UN agencies and cannot be independently verified.

6 Yöntem ve sınırlılıklar

Bu not yalnızca BM kuruluşlarının ve başlıca basın kuruluşlarının yayımladığı verileri aktarır; hukukî nitelendirme yapmaz. Ölüm ve yaralanma sayıları Gazze Sağlık Bakanlığı'na atfedilir; BM kuruluşları bu verileri "bildirilen" veri olarak kullanır ve bağımsız doğrulama sınırlıdır. Veriler farklı tarihleri kapsar (ör. kadın ve kız çocuğu verileri Aralık 2025'e, gıda güvensizliği tahmini Aralık 2025 IPC verisine, beslenme taramaları 2026 Eylül ayına aittir). BM Kadın'ın temel rakamlarının yöntemi, erişilen özetlerde ayrıntılı açıklanmamıştır. UNICEF'in "ateşkesten bu yana 300 çocuk" rakamı, kaynağın belirttiği gibi "bildirilen" bir sayıdır. İsrail makamları bazı BM bulgularını (ör. IPC) reddetmektedir. Batı Şeria bu notun kapsamı dışındadır. Not, herhangi bir devlet kurumunun görüşünü yansıtmaz.

7 Kaynakça

1. OCHA, "Humanitarian Situation Report", 2 Ekim 2026 — ochaopt.org
 2. BM Kadın, "More than 38,000 women and girls were killed in Gaza between October 2023 and December 2025", Nisan 2026 — unwomen.org
 3. BM Kadın, "Who are the women and girls behind Gaza war's horrific casualty toll?", Nisan 2026 — unwomen.org
 4. BM Kadın Filistin, "Humanitarian Update", Nisan 2026 — palestine.unwomen.org
 5. BM Kadın Filistin, "Palestinian Women Lead in the Face of Crisis as Partners Mark International Women's Day 2026", 30 Mart 2026 — palestine.unwomen.org
 6. Al Jazeera, "UNICEF says one child killed per day in Gaza since 'ceasefire'", 6 Ağustos 2026 — aljazeera.com
 7. IPC analizi (AP aktarımı), Gulf News, 27 Temmuz 2026 — gulfnews.com
 8. Gazze Sağlık Bakanlığı verisi (5 Eylül 2026), Libnanews, 6 Eylül 2026 — libnanews.com
-

UDMİ – Uluslararası Diplomatik Misyon ve İstihdam Derneği, Trabzon · udmi.com.tr · Bu belge genel bilgilendirme ve savunuculuk amaçlıdır; hukukî nitelendirme veya hukukî tavsiye niteliği taşımaz.